

Naši pastýři 1938 – 1945 Zahynuvší a věznění (Výběr - 50 jmen * čtení 5 jmen trvá asi 2,5 min.)

- 1. Bedřich Hoffmann.** V době zatčení farářem v Horní Bečvě, arcidiecéze olomoucká. **Příčina zatčení zněla:** Jako kazatel podvracel odolnost německé říše, štvál proti ní a konal slavné bohoslužby ve zrušené svátky. **Na konci války byl osvobozen z Dachau. Hoffmann je autorem unikátní knihy „A KDO VÁS ZABIJE“, která je základním kamenem tohoto předčítaného seznamu. Byl posledním předsedou Matice svatokopecké před rokem 1989. Byl nucen činnost spolku zastavit a poutní dům i jmění Matice svatokopecké odevzdat komunistickému státu.**
- 2. Jan Absolon** byl do 31. října 1938 farářem ve Staré Vsi u Rýmařova a od 1. listopadu 1938 byl ustanoven farářem ve Valašské Polance, Arcidiecéze olomoucká. **Když si jel do svého dřívějšího působiště ve Staré Vsi u Rýmařova, která se stala součástí Němci zabraných Sudet, pro svůj nábytek, byl gestapem zatčen a uvězněn. Propuštěn byl 26. listopadu 1938 a mohl se vrátit do Valašské Polanky.**
- 3. Eduard Allebrod.** Kněz německé národnosti, pallotin působící v Kunštátu u Orlického Záhoří, Diecéze královéhradecká. **Zatčen** kvůli způsobu výchovy mládeže a psaní dopisů vojákům. **Na svobodu propuštěn z Dachau 4. dubna 1945.**
- 4. Josef Aranauskas,** jezuita-bohoslovec litevské národnosti. Internován v lednu 1944 společně s jezuitským superiorem pražské rezidence Paterem Františkem Vlkem v Zásmukách a později převezen do věznice gestapa v Terezíně.
- 5. Josef August.** Kněz německé národnosti. Administrátor v Řehlovicích, Diecéze litoměřická. **Zatčen** údajně proto, že nutil děti k účasti na pohřbu jednoho českého faráře o Božím Těle a také je nutil k účasti na mimořádném vyučování náboženství v kostele. Tím údajně vnášel neklid mezi lid. **Na svobodu propuštěn z Dachau 4. dubna 1945.**

6. **Vojtěch Bartoš.** Jezuita v Praze u svatého Ignáce. Dne 24. června 1944 si pro něj v rámci zátahu na řád přišlo gestapo. Po soudu na Pankráci byl převezen do Terezína. V roce 1945 se do Prahy vrátil. Po válce pronásledován komunisty.
7. **Josef Beneš.** V době zatčení profesorem náboženství na reálném gymnáziu v Jičíně. **Příčina zatčení zněla:** Zpracovává široké masy lidu kázáním a tiskem proti Říši a je i jinak proti Říši činný. **Na konci války byl osvobozen z Dachau.**
8. Monsiňor doktor **Josef Beran.** V době zatčení univerzitním profesorem a rektorem pražského kněžského semináře. **Příčina zatčení zněla:** Nebezpečí, že se stýkal s kruhy šovinistickými a Říši nepřátelskými. **Na konci války byl osvobozen z Dachau. Kardinál Beran byl od roku 1946 arcibiskupem pražským a později se stal vězněm komunistického režimu.**
9. **Antonín Blažek.** Jezuita-scholastik v Praze. Dne 22. července 1944 si pro něj v rámci zátahu na řád přišlo gestapo. Nejprve eskortován do pankrácké věznice, odkud byl převezen do pražské služebny gestapa v Petschkově paláci k mnohahodinovým brutálním výslechům. Po soudu na Pankráci byl převezen do Terezína. V roce 1945 se do Prahy vrátil. Po válce pronásledován komunisty.
10. **Josef Böhr.** Kněz německé národnosti. Farář v Nové Vsi u Přimdy, dnes Diecéze plzeňská. **Zatčen poté,** co jej učitel obžaloval z toho, že se vyptával dětí, jestli byly v neděli na mši svaté. Pater Böhr nezdravil nacistickým pozdravem a poukazoval na tragédii starých, nemocných lidí, které nacisti vraždili. **Na konci války byl osvobozen z Dachau.**

11. **Aleš Bouz.** Dominikán, pro svá neohrožená slova při dušičkovém kázání v roce 1942 byl gestapem zatčen a vězněn v Českých Budějovicích, na Pankráci a pak v Osvětimi. V Osvětimi 2. dubna 1943 zemřel na následky bití. Jeho tělo bylo spáleno.
12. **Wenzel Bradler.** Kněz německé národnosti. Farář v Ostrově u Lanškrouna, Diecéze královéhradecká. **Byl zatčen proto, že nezdravil nacistickým pozdravem. Dne 26. dubna 1945 nastoupil z Dachau evakuační transport – pochod smrti. Osvobozen Američany 3. května 1945 v německém Bad Tölzu.**
13. **Jan Bula.** V letech 1943 až 1944 na nucených pracích v keramických závodech ve Vranovské Vsi, odkud se vrátil v květnu 1944. Krvavý mučedník, oběť komunismu. Odsouzen ve vykonstruovaném procesu tzv. případu Babice a popraven oběšením 20. května 1952 v jihlavské věznici. V současnosti probíhá proces jeho kanonizace (společně s P. Václavem Drbolou).
14. **Jiří Čech.** V době zatčení bohoslovcem pražského kněžského semináře. **Zatčen pro urážku Adolfa Hitlera. Na konci války byl osvobozen z Dachau. Ve svých 24 letech byl nejmladším českým římským katolíkem duchovního stavu přeživším koncentrační tábory Dachau.**
15. **Polycarpus Čížek,** brněnský Milosrdný bratr. Dne 22. července 1941 společně se spolubratrem Tarcisiem Vaškem zatčen gestapem kvůli rozdání mýdla a plátna několika osobám z personálu brněnské nemocnice Milosrdných bratří. Tyto potřeby měli rozdat v době, kdy již všechn majetek konventu měl patřit Říši.

- 16. Rudolf Dušek**, jezuita-scholastik. Dne 22. července 1944 si pro něj v rámci zátahu na řád přišlo gestapo. Nejprve eskortován do pankrácké věznice, odkud byl převezen do pražské služebny gestapa v Petschkově paláci k mnohahodinovým brutálním výslechům. Po soudu na Pankráci byl převezen do Terezína. U jména měl připsáno „návrat nežádoucí“. Po válce vězněn komunisty.
- 17. Eduard Fischer**. Kněz německé národnosti. Arciděkan ve Falknově nad Ohří (dnešním Sokolově). **Zatčen proto**, že se ve svém kázání nepřátelsky dotkl Velkoněmecké říše a tím vnesl neklid mezi lid a oslabil sílu německého národa. Eduard Fischer byl z Dachau **na svobodu propuštěn 5. dubna 1945**.
- 18. Monsiňor Karel Fořt**. Zatčen gestapem v listopadu či prosinci 1940 kvůli nacisty zakázané činnosti ve skautingu. Ve vězení se rozhodl pro kněžství. Po propuštění nastoupil do semináře, ale na podzim 1942, kdy se nacistům už zoufale nedostávalo pracovních sil v těžkém průmyslu, odvezli Karla Fořta a jeho přátele na nucené práce do železáren Hermanna Göringa v Linci. Po válce výrazná osobnost českého exilu.
- 19. Emil Gehr**. Kněz německé národnosti. Farář v obci Gruna, Arcidiecéze olomoucká. **Zatčen proto**, že „falešně informoval o kněžích v koncentračních táborech a působil v širokých vrstvách neklid a tím zeslaboval vnitřní frontu Říše“. **Dne 26. dubna 1945 nastoupil z Dachau evakuační transport – pochod smrti. Osvobozen Američany 3. května 1945 v německém Bad Tölzu.**
- 20. Josef Heinzl**. Kněz německé národnosti, narodil se v Břeclavi. Jezuita a dómský kazatel v Linci. **Zatčen proto**, že kázal o Kristu Králi. **Dne 26. dubna 1945 nastoupil z Dachau evakuační transport – pochod smrti. Osvobozen Američany 3. května 1945 v německém Bad Tölzu.**

21. **Josef Hejl.** V době zatčení farářem v Laštovicích, Diecéze českobudějovická. **Příčina zatčení zněla:** Podával do ciziny zprávy, které mohou ohrozit Říši. Své sestře, která byla v klášteře v Římě, poslal chleba, ve kterém byl uschován dopis. V dopise podával různé zprávy z domova. Mezi jiným, že celá řada kněží je zatčena, aniž se ví proč. **Na konci války byl osvobozen z Dachau.**
22. **Alois Homola.** V době zatčení kaplanem ve Štokách, Diecéze královéhradecká. **Zatčen proto, že byl „zarytým“ Čechem.** Byl přinucen konat vojenskou službu v německé armádě. Několikrát vyslovil námitky, byl tedy propuštěn z vojenského svazku, ale byl zatčen gestapem. **Na konci války byl osvobozen z Dachau.**
23. **Karel Horký.** V době zatčení duchovní Českého velkopřevorství Suverénního řádu maltézských rytířů a administrátor u Panny Marie Vítězné v Praze. **Příčina zatčení zněla:** Jako odpovědný duchovní správce neměl ve svém kostele zatemněnou sakristii. Nacisté na něm v koncentračním táboře Dachau prováděli biochemické pokusy a dne 28. října 1942 mu amputovali nohu napadenou flegmónou. **Na konci války byl osvobozen z Dachau.**
24. **Josef Jílek.** Za druhé světové války se zapojil do protinacistického odboje pod krycím jménem Jouzínek. Byl členem buňky Karel odbojové organizace ÚVOD. Organizaci například pomáhal falšováním křestních listů a dalších dokumentů. **Byl zatčen 5. srpna 1942 a 20. dubna 1945 sťat gilotinou.**
25. **Václav Kostiha.** Za svou pomoc, kterou v květnu 1942 poskytl na faře ve Ždánicích na Hodonínsku veliteli paradesantní skupiny Zinc Oldřichu Pechalovi a jeho příbuznému Cyrilu Žižlavskému, byl popraven nacisty 1. července 1942 v Brně. Téhož dne byl popraven i kaplan František Voneš, který se na ukryvání mužů pronásledovaných gestapem podílel. Kvůli ukryvání Pechala byla popravena i farní pomocnice Josefa Kubatíková.

- 26. Karel Kratina.** Vyučoval náboženství na středních školách, profesor pražské staroměstské reálky, arcibiskupský notář, konzistorní rada, štábní kapitán duchovenské služby. Podporoval činnost muzea v Kralupech nad Vltavou. Za svůj protinacistický postoj byl **zatčen a 15. února nebo 16. února 1945 popraven gilotinou na Pankráci.**
- 27. Jan Lang.** Jezuita-scholastik v Praze. Dne 22. července 1944 si pro něj v rámci zátahu na řád přišlo gestapo. Nejprve eskortován do pankrácké věznice, odkud byl převezen do pražské služebny gestapa v Petschkově paláci k mnohahodinovým brutálním výslechům. Po válce odjel k dalšímu studiu teologie do Velké Británie.
- 28. Doktor teologie Jan Martinů.** Generální vikář olomoucké arcidiecéze. Byl mimo jiné hudebním skladatelem, varhaníkem, profesorem církevního práva. Studoval v Římě a ve Vídni, byl autorem mší, skladeb a úprav pro Cyrilometodějskou jednotu. **Zemřel 2. ledna 1940, po návratu z koncentračního tábora.**
- 29. Doktor teologie Jan Merell.** V době zatčení profesorem Nového Zákona na pražské bohoslovecké fakultě. **Zatčen kvůli sabotáži říšských předpisů.** Nebylo mu dovoleno po uzavření vysokých škol přednášet bohoslovcům. On však přes zákaz přednášky organizoval. **Na konci války byl osvobozen z Dachau.**
- 30. Siard František Nevrkla.** Člen řádu premonstrátů. Vzdělavatel jednoty Československého Orla v Brně – Židenicích, kde žil od roku 1938 do zatčení v roce 1942. V koncentračním táboře se obětavě staral o členy řádu, zvláště o nemocného opata Součka. **Nevrkla byl dozorci ubit v pobočném osvětimském táboře Rajsko 21. února nebo 25. února 1943.** Československý Orel v roce 1947 posmrtně Nevrklovi udělil bronzovou medaili „Orel zásluze“.

- 31. Jaroslav Popelka.** Jezuita-scholastik v Praze. Dne 22. července 1944 si pro něj v rámci zátahu na řád přišlo gestapo. Nejprve eskortován do pankrácké věznice, odkud byl převezen do pražské služebny gestapa v Petschkově paláci k mnohahodinovým brutálním výslechům. Vězněn v Terezíně. Brzy po válce odjel k dalšímu studiu do Velké Británie. Později působil jako misionář mezi krajany v Kanadě a USA. Zemřel roku 1987 v Los Angeles, kde je i pochován.
- 32. Josef Retzer.** Kněz německé národnosti. Administrátor v Hoře svatého Václava, Diecéze českobudějovická. **Příčina zatčení zněla:** Konal pohřební obřady podle přání příbuzných zesnulého. Zesnulý byl členem SA. Zatčen, poněvadž konal obřady až do konce, ačkoliv ho SA od hrobu posílali pryč. Od 25. března 1944 v Dachau. **Na svobodu propuštěn z Dachau 9. dubna 1945.**
- 33. Vilém Schlössinger.** Dominikánský kněz. Byl zatčen gestapem a vězněn v Litoměřicích. Ve vězení onemocněl, byl propuštěn a 27. září 1941 zemřel v litoměřickém klášteře. Je pohřben v Litoměřicích.
- 34. Doktor filosofie Augustin František Schubert.** Převor Augustiniánů v Praze u svatého Tomáše. Od 10. prosince 1939 ústředním vzdělavatelem Orla. **Prvně byl zatčen** 26. srpna 1939 kvůli pohanění německé armády, ale byl propuštěn. Po čase opět zatčen a vězněn na Pankráci. **Zemřel** v Dachau na otevřenou tuberkulózu a srdeční slabost dne 28. července 1942. **V současnosti probíhá proces jeho beatifikace.**
- 35. Monsiňor doktor teologie Otto Lev Stanovský.** Vychovatel synů Františka Ferdinanda d'Este, rektor pražského kněžského semináře a autor řady skladeb duchovní hudby. V roce 1942 zatčen a vězněn nacisty. V lednu 1943 převezen do Plötzensee, kde čekal na popravu. Trest mu byl, díky různým intervencím, změněn na osmiletý žalář. Později byl převezen do Straubingu, kde byl nějaký čas držen v kobce na seně a přikován řetězem. Válku přežil, ale zemřel již 5. prosince 1945, pravděpodobně v důsledku věznění. Je pohřben v kanovnickém hrobě na břevnovském hřbitově.

36. **Josef Štemberka.** Farář v Lidicích byl popraven 10. června 1942 spolu se svými farníky při vypálení Lidic. V současnosti probíhá proces jeho blahořečení.
37. **František Štverák.** Farář ve Chvalech u Prahy, Poprvé zatčen 29. září 1939 a propuštěn. **Zatčen proto, že** nechtěl po pádu Varšavy rozezvučit zvony. Musel zaplatit pokutu deset tisíc korun. **Podruhé zatčen** 22. května 1940 pro podezření z vlastizrady. **Na konci války byl osvobozen z Dachau.**
38. Doktor teologie **Otakar Švec.** Papežský prelát a sídelní kanovník u sv. Víta v Praze. **Příčina zatčení:** Styky s nunciaturou. Duchovní správa českých dělníků v Říši, kterou zařizoval ve Spolku sv. Rofacha. Otakar Švec byl přátelský k Židům a snažil se pomoci pokřtěným Židům do ciziny. Navíc při domovní prohlídce u něj našli nacisté náboje do revolveru. **Na konci války byl osvobozen z Dachau.**
39. Doktor teologie **Štěpán Maria Trochta.** V době zatčení ředitelem salesiánského domu v Praze. **Zatčen** tři dny po atentátu na Reinharda Heydricha pro podezření z členství v nepřátelské organizaci a šíření letáků odboje. Vyslýchán kvůli svým kázáním, stykem s nunciaturou a podáváním zpráv do ciziny. **Na konci války byl Štěpán Trochta osvobozen z Dachau. Po válce litoměřickým biskupem a utajeným kardinálem takzvaně in pectore. Věznem a obětí komunistického režimu. Probíhá u něj proces blahořečení.**
40. Doktor filosofie **Josef Jan Evangelista Urban.** Františkán, v letech 1938 až 1941 byl provinciálem řádu. Založil řeholní institut sester Apoštolátu III. řádu sv. Františka, lidově zvané urbanky. V roce 1937 založil ústav pro teologické vzdělávání laiků - Studium catholicum a byl ustanoven jeho rektorem. Mimo to se soustředil na pastorační a sociální práci na pražské periferii. Byl sledován nacisty a vyslýchán gestapem pro své přednášky v Českém rozhlase. Obsahem příspěvků byl výklad víry a povzbuzování k odvaze ve víře. Prostřednictvím Červeného kříže obstarával těžko dostupné léky pro pronásledované. Byl pronásledován komunisty. V komunistickém vězení onemocněl tuberkulózou a následky si nesl po celý život. Probíhá u něj proces blahořečení.

- 41. Wilhelm Urbasek.** Benediktinský kněz německé národnosti a člen komunity v klášteře Broumov. Kaplan v Meziměstí, Diecéze královéhradecká. **Zatčen** 25. července 1942 proto, že se v kostele modlil za svého vězněného faráře Riedla. **Urbasek byl na svobodu propuštěn z Dachau 10. dubna 1945.**
- 42.** Doktor filosofie Leopold Jiří Veselý. Dominikánský kněz. Válku prožil v Itálii, kde sloužil jako duchovní v Československém vládním vojsku. Spolupracoval tajně s italským protinacistickým odbojem, ale paradoxně byl po osvobození Itálie křivě obviněn z kolaborace s Němci a hrozila mu poprava. Nakonec se vše vysvětlilo a byl propuštěn. Po válce pronásledován komunisty. V roce 1968 zůstal v zahraničí a do Československa se vrátil až po pádu komunismu.
- 43. František Vlk.** Jezuita, superior pražské rezidence u sv. Ignáce v Praze. Dne 1. ledna 1944 jej gestapo internovalo v Zásmukách. V roce 1945 byl transportován do terezínské věznice gestapa. Byl souzen spolu s ostatními jezuity 28. února 1945. Zemřel 10. března 1945 na zápal plic ve vězeňské nemocnici na Pankráci.
- 44. František Voneš.** Za svou pomoc, kterou v květnu 1942 poskytl na faře ve Ždánicích na Hodonínsku veliteli paradesantní skupiny Zinc Oldřichu Pechalovi a jeho příbuznému Cyrillu Žižlavskému, byl popraven nacisty. Téhož dne byl popraven i ždánický farář Václav Kostiha. Kvůli ukrývání Pechala byla popravena i farní pomocnice Josefa Kubatíková.
- 45. Karl Weiss.** Kněz německé národnosti a člen Rytířského řádu Křížovníků s červenou hvězdou. Administrátor v Tachově, dnes Diecéze plzeňská. **Zatčen** 27. července 1942 pro sabotáž vyživování německého národa tím, že v době pracovní konal náboženské průvody, a že vybízel k účasti na nich – jednalo se o prosebné průvody v křížové dny. Od 30. října 1942 byl v Dachau. **Na svobodu propuštěn z Dachau 11. dubna 1945.**

46. Monsiňor doktor teologie **Ludwik Wrzól**. Kněz polské národnosti. Rektor kněžského semináře ve Vidnavě, území zabrané ČSR, Diecéze vratislavská, dnes Diecéze ostravsko-opavská. Do Dachau deportován v květnu 1940, **přeložen 16. 8. 1940 do Mauthausenu-Gusenu, kde 30. 9. 1940 zemřel.**
47. Doktor Monsiňor **Stanislav Zela**. V době zatčení arcibiskupským sekretářem a metropolitním kanovníkem v Olomouci. **Byl zatčen** při nacistické akci Albrecht První. **Propuštěn** dne 10. září 1939 z Buchenwaldu s povinností se opakovaně hlásit na gestapu. Už v roce 1941 byl jmenován světícím biskupem olomouckým. Po válce **věznem a obětí komunistického režimu.**
48. **Antonín Zgarbík**. Jezuita a viceprovinciál jezuitů. Odsouzen původně ke čtyřem letům odnětí svobody. Internován a vězněn od 26. června 1944 do května 1945 v Terezíně. Po válce oceněn Válečným křížem 1939. Krvavý mučedník, oběť komunismu. Zemřel 22. ledna 1965 v důsledku zadušení a neposkytnutí pomoci při silném záchvatu astmatu ve valdické věznici. Pohřben v rodných Janovicích.
49. **Karel Zháněl**. Major duchovní služby, v době zatčení vrchní ministerský komisař ministerstva vnitra v Praze. **Byl zatčen** 3 dny po atentátu na Reinharda Heydricha. Karel Zháněl například rozdával fotografie generála Metoděje Kubáně. **Karel Zháněl byl na konci války osvobozen z Dachau.**
50. Doktor teologie **Josef Zvěřina**. Pro protiněmecký postoj byl v letech 1942 až 1943 třináct měsíců internován v Zásmukách. Po válce vězněn i komunisty. Výrazná osobnost tuzemské podzemní církve.